

GÜN & GÜN HUKUK BÜROSU
HUKUK BÜLTENİ-AĞUSTOS 2018
SAYI 1

Av. Burhan Gün & Av. Özlem Akbulut Gün

TELİF HAKLARI

ESER NEDİR?

Eser, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Madde 1/B'de tanımlanmıştır. Buna göre; “*eser, sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsullerini ifade etmektedir.*”

Kanun'da ve doktrinde eserin aşağıdaki unsurlara sahip olması gerektiği ifade edilmiştir.

- ✓ Eser sahibinin hususiyetini taşıması,
- ✓ Eser sahibinin hususiyetini yansıtacak düzeyde şekillenmesi,
- ✓ İlim ve edebiyat eseri, musiki eser, güzel sanat eseri veya sinema eserleri türlerinden birisine tabi olunması.
- ✓ Fikri bir çabanın ürünü olması

TELİF HAKLARI GENEL MÜDÜRÜ DEĞİŞTİ

- ❖ 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Madde 4 uyarınca, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürü **Dr. Şaban Karataş** başka bir göreve atanmak üzere görevden alınmıştır. Yine 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Madde 2 ve 3 uyarınca, Telif Hakları Genel Müdürlüğü'ne **Dr. Hurşit Ziya Taşkent** atanmıştır.
- ✓ Hurşit Ziya Taşkent, üniversiteyi, 1995'te İTÜ İnşaat Fakültesi'nde tamamladı. İTÜ'de mastırını yaparak 1997'de “İnşaat Yüksek Mühendisi” unvanını aldı. Otomotiv, reklam, sinema ve yayın sektörlerinde 10 yıl görev aldı. 2004'te Türk Hava Yolları'na geçen Taşkent, Türk Hava Yolları'nda 5 yıl Pazarlama ve Satış Başkan yardımcılığı yaptı. Ardından Avrupa, Orta Doğu ve Kafkasya bölgelerinden sorumlu satış başkanı olarak görev yaptı.

MESLEK BİRLİKLERİ ETKİNLİĞİ

Telif Hakları Genel Müdürlüğü tarafından Sinema Meslek Birlikleri bilgilendirme çalışma toplantısı 13.08.2018'de Sinema Meslek Birlikleri Güç Birliği Merkezi'nde yapıldı.

Eşleme programı kapsamında bugüne kadar Türkiye, İtalya, Yunanistan, Romanya ve İspanya uzman hukukçuları ile telif hakları sisteminin güçlendirilmesine dönük çalışmalar gerçekleştirildi.

13.08.2018 tarihinde gerçekleştirilen toplantıda 10-14 Eylül 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmesi planlanan ve 22 aydır yürütülmekte olan görsel-işitsel alandaki tüm meslek birliklerine yönelik çalıştay öncesi bilgilendirme seminerinin programı belirlendi.

Bu bağlamda, ilk gün sektörler arası (müzik, sinema vs.) ortak konuların incelenmesine, diğer iki günde ise sektörler özgü bilgilendirmenin yapılmasına karar verildi. Bu seminerin önemi, özellikle uygulamada ortaya çıkan sorunların, Avrupa'daki örnekler incelenmesi ve böylece toplu hak yönetimi, lisanslama ve tarife gibi konularda ortak bir sistem belirleme hedefinde yatmaktadır.

MESLEK BİRLİKLERİ NEDİR?

- ✓ Eser sahipleri, bağlantılı hak sahipleri ve süreli olmayan yayınları çoğaltan ve yayanların, üyelerinin ortak çıkarlarını korumak ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun bu kişilere tanıdığı hakların idaresini ve takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamak amacıyla, Kanun'da belirlenmiş alanlarda kurulan birliklerdir.
- ✓ Meslek birlikleri ve federasyonlar özel hukuka tabi tüzel kişilerdir. Üyeleri sermaye koymak, kar ve zarara, hukuki mesuliyete iştirak etmekle yükümlü tutulamazlar.
- ✓ Ülkemizde, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile Fikir ve Sanat Eseri Sahipleri ile Bağlantılı Hak Sahipleri Meslek Birlikleri ve Federasyonları Hakkında Tüzük hükümleri uyarınca belirlenen alanlarda kurulmuş toplam 27 (yirmi yedi) meslek birliği ve 1(bir) federasyon faaliyetlerine devam etmektedir.

GÖBEKLİTEPE, UNESCO DÜNYA MİRASI KALICI LİSTESİ'NDE

Şanlıurfa'da bulunan ve dünyanın en eski anıtsal tapınağı olan Göbeklitepe, UNESCO Dünya Mirası Kalıcı Listesi'ne girdi. Böylece Göbeklitepe'nin, uluslararası bir platformda korunması ve gelecek nesillere aktarılması için tarihi bir adım atılmıştır. Türkiye'den listeye giren eser sayısı ise 18'e yükseldi.

Göbekli Tepe'deki tarihi varlıkları ortaya çıkarmak için yapılan kazılar 1995 yılında başladı. Hayvan figürleriyle yontulmuş taşları ve T biçimli sütunlarıyla 12 bin yıllık dairesel yapılar, tarım devriminden ve hatta çanak çömlek yapımının icadından bile daha eski. Göbekli Tepe'nin uygarlığın kökeni hakkındaki görüşleri değiştirdiğini savunan uzmanlara göre Göbekli Tepe belki de tüm insanlığın tarihini baştan yazabilecek bir öneme sahip.

14.02.1983 tarihinde Türkiye için yürürlüğe giren "**Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi**" dolayısıyla Kültür Mirası listesine girilmesi ile devlete düşen bazı yükümlülükler bulunmaktadır:

- ✓ Kültürel ve doğal mirasa, toplumun yaşamında bir işlev vermeyi ve bu mirasın korunmasını kapsamlı planlama programlarına dahil etmeyi amaçlayan genel bir politika benimsemek;
- ✓ Kültürel ve doğal mirasın korunması, muhafazası ve teşhiri için, halen mevcut değilse, topraklarında bir veya daha fazla hizmet kurumunu, işlevlerini ifaya yeterli olacak görevli ve araçlarla kurmak;
- ✓ Bilimsel ve teknik çalışma ve araştırmaları geliştirmek ve Devletin kültürel ve doğal mirasını tehdit eden tehlikelere karşı harekete geçmesine olanak sağlayacak müdahale yöntemlerini mükemmelleştirmek;
- ✓ Bu mirasın saptanması, korunması, muhafazası, teşhiri, yenileştirilmesi için gerekli olan uygun yasal, bilimsel, teknik, idarî ve malî önlemleri almak; ve
- ✓ Kültürel ve doğal mirasın korunması, muhafazası ve teşhiri konularında eğitim yapan ulusal veya bölgesel merkezlerin kurulmasını veya geliştirilmesini desteklemek ve bu alandaki bilimsel araştırmaları teşvik etmek

ANTALYA ALTIN PORTAKAL FİLM FESTİVALİ PROTESTO EDİLDİ

Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde geçtiğimiz yıl 'Ulusal Yarışma' kategorisi kaldırılmıştı. Bu karar sinemacılardan çok yoğun bir şekilde tepki görmüş, bir an önce geri adım atılması istenmişti. 'Ulusal Yarışma' kategorisi bu yıl da geri getirilmedi. 21 vakıf, dernek ve meslek birliği, 29 Eylül-5 Ekim 2018 tarihleri arasında düzenlenecek 55'inci Antalya Altın Portakal Film Festivali'ni protesto ettiklerini duyurdu.

Yapılan ortak açıklamada şu ifadelere yer verildi:

- ✓ *"Elli yılı aşkın bir süredir ülkemizin en önemli festivali olan Antalya Altın Portakal Film Festivali'nin ulusal yarışma bölümleri Başkan Menderes Türel tarafından geçtiğimiz yıl kaldırılmıştır. Tüm sinema sektörünün festivale katılmama kararı almasıyla Antalya tarihindeki en silik festivalini yaşamıştır.*
- ✓ *Antalya Film Festivali'ne ulusal ve yerli kimliğini yeniden kazandırmak için yaptığımız girişimler bu yıl da karşılık bulmamıştır.*
- ✓ *Türkiye sinema sektörünü oluşturan kurum ve kuruluşlar olarak her ne gerekçeyle yapılırsa yapılsın kısa, belgesel, uzun metraj ulusal film yarışmaları kaldırılmış bir Antalya Film Festivali'ne razı olmayacağımızı ve hiçbir etkinliğine katılmayacağımızı yeniden duyuruyoruz.*
- ✓ *Tüm sinema emekçilerini, sanatçılarını, yerli ve yabancı kamuoyunu festivale ve etkinliklerine katılmamaya davet ediyoruz."*

TÜRKİYE'NİN OSCAR ADAYI "AHLAT AĞACI" OLDU

- ✓ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü ile sinema alanındaki meslek örgütü temsilcilerinden oluşan 17 kişilik seçici kurul, Amerika'da yapılacak 91. Akademi Ödülleri (OSCAR) Yabancı Dilde En İyi Film Dalı'nda Türkiye adayını belirlemek üzere değerlendirme toplantısını gerçekleştirdi.
- ✓ Sanatsal Etkinlikler Komisyonu'na başvuran 12 filmin değerlendirildiği Kurul'da yönetmenliğini **Nuri Bilge Ceylan**'ın yaptığı "**Ahlat Ağacı**" filmi, Türkiye'nin Yabancı Dilde Oscar adayı olarak belirlendi.

VPF NEDİR?

- ❖ **Sanal Kopya Bedeli (Virtual Print Fee - VPF)**, ilk kez gösterime giren sinema filminin gösteriminde sinema salonları tarafından kullanılması için dijital sinema projeksiyon ekipmanlarının satın alınmasına yönelik olarak film dağıtımıcısı tarafından ödenen sübvansiyonu ifade etmektedir. Bu sübvansiyon, rezervasyon başına ücret şeklinde ödenmektedir. VPF modeli, film baskı dağıtımını yerine dijital dağıtım kullanırken stüdyoların gerçekleştirdiği tasarrufları yeniden dağıtmaya yardımcı olmak için tasarlanmıştır. VPF işletme modeli aslında sinema salonlarının geçirdiği dijital evrimden kaynaklanan (35 mm. kopya gösteren cihazların yerine dijital projeksiyon cihazlarının gelmesi) ve dijital ile dijital olmayan dağıtım arasında oluşan tasarruf farkını sektör içinde yeniden dağıtmaya özgülenmiştir.
- ❖ Türkiye’de 2013 yılından itibaren uygulanan VPF sisteminde, Avrupa ve Amerika’dan farklı olarak VPF’i dağıtımıcı değil yapımcı ödemektedir. Finansman sorununu çözmeye yönelik önemli bir girişim olan VPF sistemine yönelik yasal bir düzenleme yapılmaması salon sahipleri ve yapımcıların haklarının korunması açısından olumsuz sonuçlar doğurmaktadır.

IPTV VE OTT NEDİR?

- ❖ **IP (Internet Protocol)** üzerinden televizyon yayıncılığı; **IPTV**, gerekli seviyede servis kalitesi/deneyim kalitesi, güvenlik, etkileşim ve güvenilirlik sağlayacak şekilde yönetilen IP tabanlı ağlar üzerinden televizyon/video/ses/yazı/grafik/veri dağıtımının sağlandığı çoklu ortam hizmetleri olarak tanımlanmıştır.
- ❖ IP tabanlı, gerçek renklere yakın, dokunmatik, üç boyutlu yayınları sunabilen ve dünyanın herhangi bir yerindeki sayısal ve karasal kanal yayınlarını her hangi bir uydu alıcısına ihtiyaç duymadan alabileceği, izleyicinin aktif duruma geçerek etkileşimli bir şekilde veri alıp verebileceği görüntü teknolojilerini ifade etmektedir.
- ❖ **IPTV**’nin, IP üzerinden yayın yapan **Over-The-Top (OTT)** sisteminden farkı, **OTT TV**’nin açık interneti kullanması ve bu yüzden video kalitesini garanti edememesidir. OTT, IPTV sisteminden farklı olarak açık internet kullanır ve ses, video gibi içerikleri, açık internet üzerinden son kullanıcıların televizyonlarına taşınmasını sağlayan sistemdir. *Netflix* ve *Hulu* gibi şirketlerin sağladığı hizmetler, OTT TV’ye örnektir. OTT TV ile içerik üreticileri, yeterli internet altyapısına sahip ve gerekli donanımı olan son kullanıcılara, operatörleri atlayarak doğrudan erişme imkanı sağladıkları için gelirlerini arttırma imkanı buldular.

KAYNAKÇA

- Ünal Tekinalp, **Fikri Mülkiyet Hukuku**, 4.Baskı, İstanbul, Arıkan, 2005
- Burhan Gün, **Telif Hakları ve Sinema**, İstanbul, 2015
- Orçun Taşçı, Ali Tarkan Tekcan, Kazım Sunar, **İletişim Teknolojilerindeki Gelişmelerde IPTV'NİN Rolü Televizyon Endüstrisi ve Sosyal Yapı Üzerindeki Etkileri**,
- İbrahim Çalışır, **İnternet Protokolü Televizyon (IPTV) Hizmetinin Yaygınlaşma(ma) Nedenleri**, İLEF, 2016)
- Elif Çeviker, **IP Televizyonun Kullanımı ve Çeşitli Ülkelerdeki Uygulamaların Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi**, Ankara Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015
- Sinema Eseri Yapımcıları Meslek Birliği, **Sanal Kopya Bedeli (VPF) Raporu**
- <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/08/20180819-1.pdf>
- <http://www.telifhaklari.gov.tr/>
- <http://sinema.kulturturizm.gov.tr/>
- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
- Fikir ve Sanat Eseri Sahipleri ile Bağlantılı Hak Sahipleri Meslek Birlikleri ve Federasyonları Hakkında Tüzük
- Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi

Saygılarımızla,

GÜN & GÜN HUKUK BÜROSU

Av. Burhan Gün & Av. Özlem Akbulut Gün